

Toespraak door Jan Peumans Vlaams Parlementsvoorzitter

3 september 2013

Inhoudiging nieuwe Canvas-studio

Meneer de minister-president,
Mevrouw de Minister,
Dames en heren,

Het is met genoegen dat ik hier als voorzitter van het Vlaams Parlement tot u het woord richt. Ik wil het met u kort hebben over de relatie tussen het Vlaams Parlement en de openbare omroep. De VRT is een onderwerp dat vaak aan bod komt in het parlement. Sinds de mediacommissie van het Vlaams Parlement in maart 1997 het maxidecreet goedkeurde, dat onder meer voorzag in de naamswijziging van BRTN naar VRT, zijn in de geschreven pers meer dan 5.000 artikels verschenen, waarin zowel VRT als Vlaams Parlement vermeld worden.

Dit jaar alleen al waren er in het Vlaams parlement het debat over de opstart van het derde net, vragen over de verhuisplannen van de VRT, hoorzittingen ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst, een discussie over reality-televisie, de vraag of de VRT-nieuwssites gratis moeten blijven, de polemiek rond het telefoneren naar bekende Vlamingen tijdens rechtstreekse radio-uitzendingen, de kwestie van het gebruik van tussentaal in tv-programma's en – heel actueel bij de start van het nieuwe schooljaar – de vraag of leerkrachten vlotter toegang kunnen krijgen tot het VRT-archief om hun lessen completer en aantrekkelijker te maken.

Ook het najaar kondigt zich boeiend aan. Straks komt Woestijnvis aan zet in het medialandschap. Jarenlang was het een trouwe partner van de VRT, vandaag nestelt het zich in een concurrentiepositie tegenover diezelfde VRT. En men mag zich verwachten aan een politieke discussie over het uitgesteld kijken via de digicorder. Wie uitgesteld kijkt, wordt meegerekend in de kijkcijfers, maar kijkt doorgaans niet naar de reclame - en de adverteerder wil er niet meer voor betalen. Vraag zal zijn of Telenet een vergoeding zal moeten betalen aan de zenders voor gedeerde inkomsten.

U ziet, de aandacht voor het Huis van Vertrouwen is groot bij de Vlaamse Volksvertegenwoordigers. Sommigen zullen dit bemoeizucht noemen. Ik noem het een uiting van interesse en bekommernis. Ook al omdat televisie nog altijd de belangrijkste informatiebron over politiek blijft voor de meeste mensen. En dus de meest invloedrijke. Ik

citeer in dit verband de legendarisch uitspraak van de vroegere Franse president Pompidou: „Of men het graag hoort of niet, televisiejournalisten zijn geen journalisten zoals andere. Ze hebben een supplementaire verantwoordelijkheid.” (Einde citaat.)

Daarmee ben ik aanbeland bij de rol van de media in het moderne politieke gebeuren. De media zijn vandaag invloedrijk. Omdat ze toonaangevend zijn – althans in de zin dat ze de toon bepalen waarin over politici wordt gesproken. Ze zijn dus niet het neutrale doorgeefluik van informatie, zoals wij, politici, dat misschien wel zouden willen.

Ze zijn dat ook nooit geweest. In de vroegere verzuilde pers waren journalisten en zeker politieke commentatoren vaak letterlijk de spreekbuis van hun zuil. Vandaag zijn de journalisten marktgericht. Nieuws moet „verkopen”. En vandaag verkoopt sensatie en een smeug verhaal helaas beter dan een intellectuele beschouwing of een technische analyse van een ingewikkelde materie, vaak tot frustratie van de politicus. Een faux pas van een politicus kan door de uitvergroting in de media belangrijke gevolgen hebben.

De audiovisuele media zijn op dat vlak al even invloedrijk, zo niet invloedrijker. De jacht op de korte quote speelt ook al niet in de kaart van politici die ernstig werk leveren, maar communicatief minder vaardig zijn.

Maar ik zeg ook steeds tegen jonge collega-politici dat de pers maar zoveel macht of invloed geeft, als je hen zelf toedicht. Want het kan ook omgekeerd: parlementsleden die weten wat er leeft, plaatsen thema's op de maatschappelijke agenda, ook al heeft nog niet één journalist erover geschreven of gesproken. De media zijn dus niet alleen een hulpmiddel om in te schatten wat bij de bevolking leeft. Ze zijn ook een hulpmiddel voor de politicus om de bevolking te bereiken. Daar gaat het over in de politieke communicatie.

Dames en heren,

U zal mij toelaten dat ik hier één VRT-programma – en sinds Linda De Win weg is bij Eén – één Canvas-programma bij naam noem, te weten Villa Politica. Dat programma, waarvan wij in februari tijdens een gelegenhedsuitzending in de Loketten van het Vlaams Parlement het tienjarig bestaan vierden, en het parlement hebben een speciale band met elkaar. Villa Politica heeft de interesse voor de politiek aangewakkerd, in het bijzonder voor de parlementaire politiek.

Het heeft ook mee het beeld van het parlementaire werk gevormd. Dat beeld is niet altijd helemaal correct. Het echte parlementaire werk speelt zich namelijk af in de commissiezalen van het parlement. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om ervoor te pleiten meer aandacht in Villa Politica te wijden aan het werk van de parlementaire commissies.

Maar ik wil van deze gelegenheid ook gebruik maken om alle programmamakers van Canvas te bedanken voor de aandacht die zij in hun informatieprogramma's schenken aan de politiek en hen te feliciteren voor de wijze waarop zij dit doen.

Ik dank u.

Jan Peumans
Voorzitter Vlaams Parlement